

LIKABLE JAPAN

เมืองที่ใช้
ยังงี้ก็ชอบ

เล่าเบื้องหลังการสร้างเมืองน่าอยู่
ที่ใครๆ ก็อยากไปเยี่ยมชม

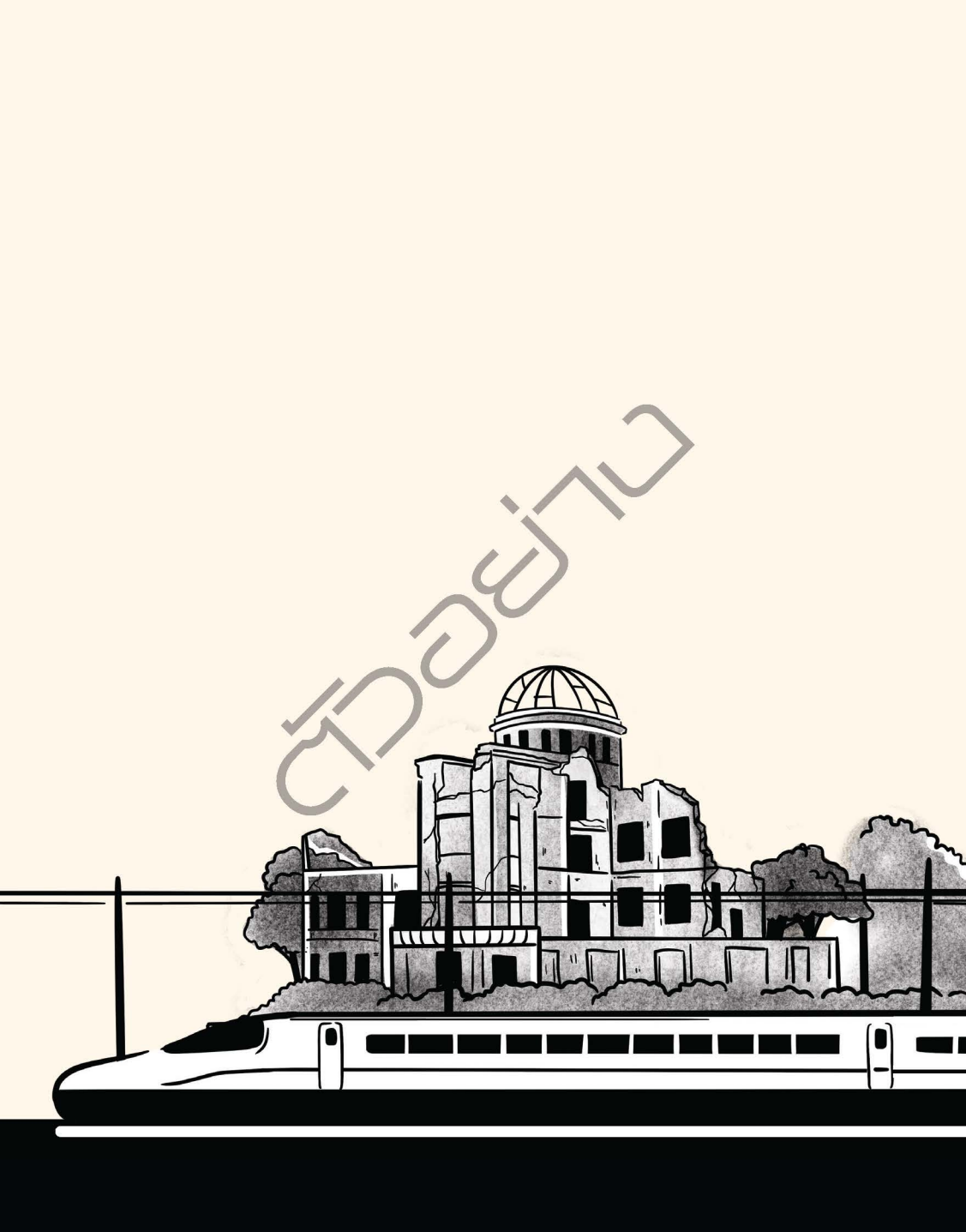
ปริพันธ์ นำพบสันติ

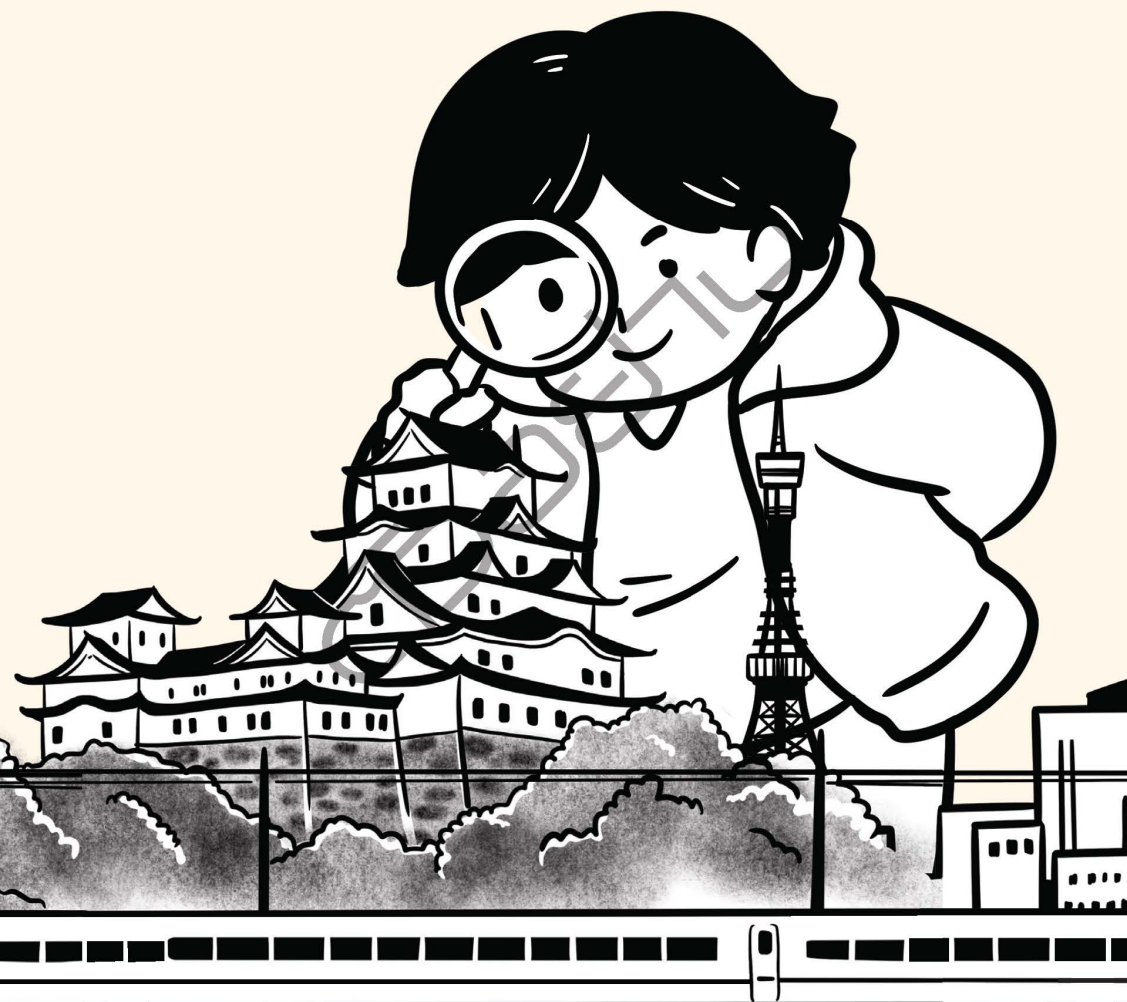
LIKABLE JAPAN

เมืองที่ใช้ ยังไงก็ชอบ

ปริพนธ์ นำพบสันติ

คำนำสำนักพิมพ์

เมื่อพูดถึง “การพัฒนา” หลายคนคงนึกถึงการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งในทางที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นได้ทั้งการยกระดับคุณภาพหรือแม้แต่การเติมเต็มความขาดพร่องให้สอดคล้องกับบาร์วัดมาตรฐานที่ได้ถูกสร้างเอาไว้

เช่นกันกับการพัฒนาเมืองที่หมายถึงการเปลี่ยนเมืองให้สอดคล้องกับมาตรฐาน เพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ผู้อยู่อาศัย แต่การพัฒนาเมืองไม่ใช่เรื่องเล็กๆ ที่จะสามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างง่ายดายด้วยมือของคนคนเดียว เพราะ “เมือง” คือศูนย์รวมของผู้คนอันหลากหลาย มากไปด้วยผลประโยชน์ที่แตกต่างกันไป การพัฒนาเมืองจึงต้องอาศัยความร่วมมือของหลายภาคส่วน เพื่อออกแบบเมืองที่สามารถโอบรับคนทุกคนเอาไว้ได้

แต่หนทางการพัฒนาเมืองเช่นนั้น แม้จะดูสวยงามและเต็มไปด้วยความหวัง ทว่าในโลกแห่งความเป็นจริงที่เราต้องพบเจออยู่ในทุกวี่วัน การพัฒนาเมืองกลับดูจะไม่ใช่วิธีของประโยชน์ส่วนรวม เพราะการกำหนดทิศทางการพัฒนาเมืองมักวางอยู่บนผลประโยชน์ของคนเพียงหยิบมือ จนเราอดสงสัยไม่ได้ว่า ยังมีอยู่ไหม การพัฒนาเมืองที่

ไม่ได้ยึดเอาเพียงความเจริญทางเศรษฐกิจเป็นที่ตั้ง แต่มีเรื่องของชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีของ “ผู้คน” อยู่ในสมการ เป็นการพัฒนาเมืองที่ ไข่! ตอบโจทย์ผู้อยู่อาศัยและคนที่แวะเวียนผ่านไปให้สามารถสัมผัส ตัวตนและความใส่ใจที่ปรากฏอยู่ในเมืองได้อย่างแท้จริง

Likable Japan เมืองที่ไข่ ยังไงก็ชอบ กลับมาเติมเต็มเรื่องราว ของเมืองในญี่ปุ่นอีกครั้ง ผ่านมุมมองของ “ไบท์” บริพนธ์ นำพบสันติ นักเล่าเรื่องผู้หลงใหลในเสน่ห์และกลิ่นอายของเมืองแห่งแดนอาทิตย์-อุทัย พร้อมพาผู้อ่านกลับไปสำรวจเบื้องหลังการออกแบบพัฒนาเมือง และเบื้องลึกของรายละเอียดต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในเมือง

ห้องประวัติศาสตร์ “ความฝรั่ง” ในยุคที่ญี่ปุ่นกวตไลให้ทันชาติ ตะวันตก

สำรวจเบื้องหลังการรีออลทูบทั้งเพื่อ “สร้างใหม่ให้ดีกว่า” ย้อนรอยพัฒนาการโกสูกัณฑ์ที่ปฏิวัติโลกแห่งการเข้าห้องน้ำ แวะพัก ณ ร้านกาแฟโบราณที่อบอุ่นด้วยกลิ่นแห่งกาลเวลา สอดส่ายสายตาเพื่อมองหาความใส่ใจของเพื่อนร่วมเมือง

และอีกหลากหลายเรื่องราวของความใส่ใจในการออกแบบและ พัฒนาที่ปรากฏให้เห็นอยู่แทบทุกมุมเมือง แล้วคุณจะเข้าใจว่า ทำไม เมืองของญี่ปุ่นจึงกลายเป็นต้นแบบเมืองที่ทั้งล้ำสมัยและน่าหลงใหล เป็นเมืองที่ไข่! ในแบบที่ใครๆ ก็ชอบ

broccoli

คำนิยม

“ทำไมคนญี่ปุ่นถึงทำงานกันเป็นทีมได้ดีจัง?”

“ทำไมคนญี่ปุ่นรักษาความสะอาดจัง?”

“ทำไมคนญี่ปุ่นถึงใส่ใจขนาดนี้?”

ดิฉันจำได้ว่า นี่เป็น 3 คำถามหลักๆ ที่ดิฉันอยากรู้ที่สุด ตอนตัดสินใจไปเรียนที่ญี่ปุ่น

จากวันนั้น ผ่านมา 20 กว่าปีแล้ว ดิฉันก็คิดเองว่าที่คนญี่ปุ่นร่วมมือร่วมใจกัน ใส่ใจในรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ คงมาจากวัฒนธรรมและการศึกษานั้นแหละ

แต่เมื่อได้อ่านหนังสือเล่มนี้ ดิฉันได้พบว่า ดิฉันลืมนปัจจัยสำคัญอย่างการออกแบบเมืองและการออกแบบโครงสร้างไปเสียสนิท

ใครจะนึกว่า คนญี่ปุ่นรวมตัวกันสร้าง “สมาคมห้องน้ำญี่ปุ่น” (Japan Toilet Association) เพื่อผลักดันให้ห้องน้ำตามแหล่งสาธารณะ ไร้สิ่งกีดขวาง

เวลาบริษัทก่อสร้างเจ้าใหญ่จะสร้างเมือง มีการก่อตั้ง “Council of Redeveloping Cities” ขึ้นมา เพื่อพูดคุยหารีโอกับเจ้าของที่ดิน มากกว่า 300 คน รัฐบาลท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญ องค์กรที่ฟื้นฟูเมือง กว่าจะสร้างตึกบางตึกขึ้นมา จึงกินเวลาถึง 17 ปี! แต่ก็ทำให้ชาวเมือง ยอมรับและภาคภูมิใจในตึกนั้นๆ ได้

นี่คือสิ่งที่พวกเราคนไทยไม่ค่อยรู้เกี่ยวกับญี่ปุ่น

หนังสือเล่มนี้จะทำให้คนที่เดินทางไปญี่ปุ่นมองเห็นเมืองได้ลึกขึ้น เห็นความเชื่อมโยงมากขึ้น

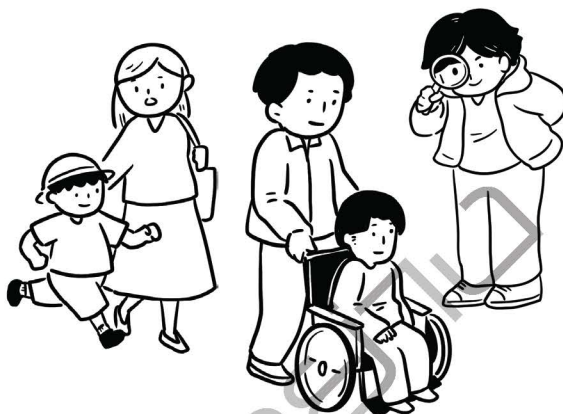
ส่วนใครที่ทำงานด้านการพัฒนาเมือง ทั้งรัฐบาลและเอกชน น่าจะได้อ่านคัมภีร์การสร้างเมืองที่เข้าใจง่ายที่สุดและเห็นภาพที่สุดเล่มหนึ่งเลยทีเดียว

ดิฉันอ่านหนังสือเล่มนี้ก่อนจะเดินทางไปโอซาก้าในอีก 3 วันข้างหน้า

ชักจะตื่นเต้นกับการ “เห็น” เมืองเดิมในมุมใหม่แล้วสิ

ดร. กฤตินี เพิ่มทรัพย์
(เกตุวดี Marumura)

คำนำผู้เขียน

เช้าตรู่วันอังคารที่ 20 สิงหาคม 2024 มันเป็นเช้าอันแสนธรรมดา
อีกวันหนึ่งที่ผมเริ่มต้นวันในโหมดออโตไพลอต แต่แล้วก็มีเสียงแจ้ง
เตือนที่สะกิดปลุกผมให้ตื่นจากวังค์ของความจำเจธรรมดาอันเสีย

“คุณโบ๊ทครับ ต้นฉบับผ่านพิจารณาแล้ว... ลุยทำได้เลย!”

บ.ก. คุณชัน (คุณปิยวัฒน์ สีแดงสุก) ทักมาบอกว่าต้นฉบับ
หนังสือเล่มที่ 3 ของผมผ่านการพิจารณาแล้ว สามารถลุยเนื้อหา
ทั้งหมดได้เลย

แต่ละวันที่ผ่านไปนับจากนั้น ไม่มีวันไหนอีกเลยที่เป็นวันธรรมดา ผมง่วนอยู่กับการออกเดินทางค้นหาหาข้อมูล ประติดปะต่อความคิด พุดคุยรับฟังเรื่องราวจากผู้คน เป็นความรู้ลึกลับเจาะลึกที่วนกลับมาทุกๆ 1-2 ปี เมื่อถึงเวลาต้องกลับมาชี้ๆ เขียนๆ อีกครั้ง... แต่เป็นเจาะลึกที่มี ความสุขทุกครั้งจริงๆ

ย้อนกลับไปช่วงเริ่มต้นของหนังสือเล่มที่ 2 *Lovable Japan* เมืองนี้ที่(คน)รัก ผมรับรู้แล้วว่าหนังสือชุดนี้จะกลายเป็นซีรีส์ไตรภาค ที่ต้องมีภาคจบ และ *Likable Japan* เมืองที่ใช่ ยังไงก็ชอบ ที่อยู่ในมือ ของทุกคนตอนนี้ก็คือหนังสือเล่มจบของซีรีส์ แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงในระหว่างกระบวนการบ้าง แต่ผมก็รู้สึกสบายใจ & ดีใจในช่วงหลังได้ บ.ก. คุณพีท มาเทกแคร์ ช่วยเกลาความคิดและรับฟังไอเดียที่ สะเปะสะปะ (แต่ไม่รู้ว่าเขาจะดีใจด้วยหรือเปล่านะ เพราะต้องรับสาย โทรศัพท์จากผมบ่อยเหลือเกิน ฮ่าๆ)

และที่ตีใจจนสะอึกสะอื้นเลยคือ พีเกต (ดร. กฤตินี เพิ่มทรัพย์) หรือที่หลายคนอาจรู้จักในชื่อ “เกตวดี Marumura” ซึ่งให้ความกรุณา ตอบรับคำขอมาเขียนคำนิยมให้กับหนังสือเล่มนี้ ถือเป็นเกียรติของ ผมมากๆ ในฐานะที่ติดตามผลงานพีเกตมาเป็นสิบๆ ปี พีเกตเป็นคน ที่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวของญี่ปุ่นได้อย่างน่ามหัศจรรย์ อ่านแล้ว อบอุ่นใจทุกครั้ง เป็นนักสร้างพลังบวกในเรื่องญี่ปุ่นที่สังคมเราต้องการ อย่างยิ่ง

สำหรับหนังสือเล่มจบนี้มีทั้งหมด 10 บทด้วยกัน ชวนเตะตาด้วยรูปภาพประกอบที่จะมาอำนวยความสะดวกทุกคนให้ نگاهตามได้ง่ายขึ้น มาพร้อมคอนเซปต์เดิมคือเป็นรูปภาพที่ผมถ่ายเองกับมือทุกรูป โดยเนื้อหาเล่มนี้จะมีความชัดเจนในตัวเองมากกว่าเดิม เนื้อหาไม่ได้มีความปะติดปะต่อกัน ทำให้สามารถอ่านแยกเป็นบทๆ ได้เลย แต่เมื่ออ่านไปเรื่อยๆ คุณอาจแปลกใจที่พบว่า เรื่องราวที่ปรากฏในเล่มนี้กลับมีความร้อยเรียงเชื่อมโยงกันอย่างน่าประหลาด

มาถึงเรื่องชื่อหนังสือ เชื่อว่าผู้อ่านหลายคนน่าจะมองบนพลางคิดในใจว่า เอาอีกแล้วหรือ ชื่อที่ขึ้นต้นด้วยตัว “L” อีกแล้วบล่าๆ ตามด้วย “-able Japan” ตามสูตรรูปเดิมเสมือนว่าจะใช้ย่นลูกบวช แต่ที่เป็นแบบนี้ เนื่องจากผมและทางสำนักพิมพ์ broccoli ต้องการคุมธีมหนังสือซีรีส์นี้ให้เ็นชุดเดียวกัน แพพเทิร์นการตั้งชื่อจึงต้องล้อตามกันไปด้วย

ตอนทำหนังสือเล่มแรก *Livable Japan* ใส่ใจไว้ในเมือง ผมยังพอมีคำสำรองอย่าง “Lovable” อยู่ในหัวเมื่อไว้ในอนาคต จนออกมาเป็นหนังสือเล่มต่ออย่าง *Lovable Japan เมืองนี้ที่(คน)รัก* แต่พอใช้ไปหมดแล้ว สารภาพตามตรงว่าผมไม่เหลือคำไหนให้ใช้อีก ผลลัพธ์จึงออกมาเป็น “Likable” อย่างที่เห็น

ทั้งนี้ แม้จะเป็นคำที่ฟังแล้วเบาหวิว ดูไม่ทรงพลังเท่าคำก่อนๆ แต่มันกลับเป็นคำที่สามารถถ่ายทอดความรู้สึก “ชอบ” เวลาใครต่อ

ใครไปเที่ยวญี่ปุ่นแบบตรงไปตรงมาได้อย่างดีเยี่ยม เป็นอารมณ์ความรู้สึกเรียบง่ายที่ไม่ต้องการคำอธิบายใดๆ อีกต่อไป

หนังสือเล่มนี้จึงจะมาบอกเล่าองค์ประกอบของเมืองญี่ปุ่นทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลังที่ทำให้ใครหลายคน “ชอบ” เวลาไปเยือน ใครจะรู้ พออ่านจบแล้วคุณอาจจะชอบญี่ปุ่นมากกว่าเดิม... จนหยุดไม่ได้

เอนจอยครับ...

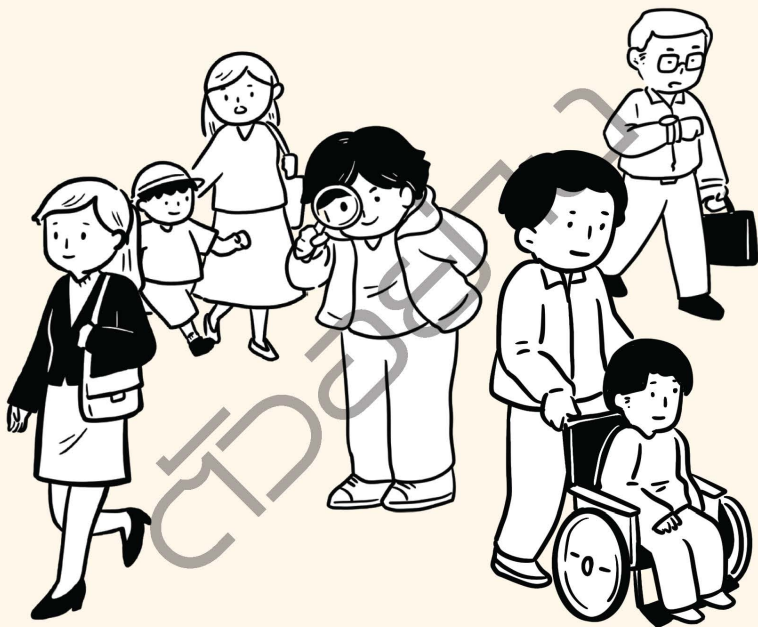
הרשמה

LIKABLE JAPAN

เมืองที่ใช้ ยังไงก็ชอบ

ปริพบุร် นำพบสันติ

ບຸກຄົນ

“ทำไมถึงชอบ(ไปเที่ยว)ญี่ปุ่น?”

เป็นคำถามง่ายๆ ที่เราอาจไม่รู้จะบรรยายออกมาเป็นคำพูดอย่างไร แต่แค่รู้สึกว่าคุณเป็นเมืองที่ใช่!

หลากหลายเมืองในญี่ปุ่นได้โปรยเสน่ห์ให้เราหลงใหล ช่างถูกจริต และชวนติดใจ จนไม่ต้องสรรหาคำบรรยายใดๆ นอกเสียจาก... ก็แค่ “ชอบ” เป็นเมืองที่เราสามารถกลับไปบ่อยๆ ได้โดยไม่ต้องคิดอะไรให้มากความ

หากแต่... การจะสร้างเมืองและสังคมให้ออกมาแบบนี้ได้นั้น ย่อมผ่านกระบวนการคิดมาอย่างแยบยล ที่สั่งสมกระบวนการออกแบบและพัฒนาข้ามผ่านยุคผ่านสมัยมาอย่างยาวนาน

หนังสือที่อยู่ในมือของทุกคนเล่มนี้จะมาแกะปริศนาตรงหน้าให้คุณผู้อ่านเห็นภาพใหญ่ของกลไกการพัฒนาเมืองญี่ปุ่น เราจะลึกเส้นห์ปลิกย่อยที่อยู่รอบตัวในชีวิตประจำวัน จนไปถึงปฏิสัมพันธ์ของชีวิตผู้คนในเมืองที่หล่อหลอมให้เมืองกลายเป็นเมืองแบบนี้

เป็นเมืองที่ใช่... ยังไงก็ชอบ

01

USDA

“Westernization”
ในเมืองญี่ปุ่น

เบื้องหน้าของผมคือทัศนียภาพอันวิจิตรที่
งดงามตามธรรมชาติของย่านฮิगाชิชายะ (Higashi
Chaya) แหล่งท่องเที่ยวแลนมาร์กย่านเมืองเก่า
ของเมืองคานาซาวะ (Kanazawa) เป็นมุมมองเพอร์-
สเปกทีฟที่สมบูรณ์แบบ ระหว่างบ้านไม้แบบญี่ปุ่นดั้งเดิม
ตั้งเรียงราย 2 ซี่งทาง กับต้นไม้ใหญ่เขียวขจีปกคลุม
ภูเขาเป็นฉากหลังอยู่ไม่ไกล

ความเป็นญี่ปุ่นดั้งเดิมที่อยู่รายล้อมรอบตัว ช่างให้ความรู้สึก
ที่ฟินจริงๆ เพราะนานๆ ที่ผมถึงจะมีโอกาสได้สัมผัสอะไรแบบนี้ แต่
เอ๊ะ!... กลับมีสิ่งหนึ่งที่แปลกแยกไม่เข้าพวก มันทั้งตะตา น่าขำใจ แต่
ก็ให้ความรู้สึกคุ้นตาและน่าฉงนใจเหลือเกิน จนยากจะปล่อยให้หลุด
พ้นไปจากความสนใจ นั่นคือ เจ้า “เสาไฟรูปทรงสไตล์วิกตอเรียน”
(Victorian style light pole) ที่ดูอย่างไรก็ฝรั่ง

สาเหตุที่ผมคุ้นตา นั่นก็เพราะว่าประมาณ 1 เดือนก่อนจะเดิน
ทางมาญี่ปุ่น ผมเพิ่งอยู่ที่ลอนดอน และพบว่าเราสามารถเห็นเสาไฟ
สไตล์แนวๆ นี้ได้อย่างดาษดื่นในหลายๆ เมืองของอังกฤษ แต่ตอนนี้ผม
ยืนอยู่ ณ ใจกลางพื้นที่มรดกทางวัฒนธรรมอายุนับร้อยปีของญี่ปุ่น จน
อดสงสัยไม่ได้ว่าทำไมเสาไฟวิกตอเรียนถึงได้มาเฝ้าอยู่ในสถานที่แห่งนี้
แทนที่จะเป็นตะเกียงไฟริมถนนสไตล์ญี่ปุ่นดั้งเดิม?

ตลอดเวลาที่อยู่ญี่ปุ่น ผมเริ่มมองเห็นสิ่งเหล่านี้สอดแทรกอยู่ในทุกมุมของเมือง ทั้งสถาปัตยกรรมตึกแบบฝรั่งแต่ตกแต่งหน้าประตูทางเข้าด้วยผ้าโนเรน (暖簾: Noren) แบบญี่ปุ่น หรือผ้าร้านกินดิมส์สไตล์อังกฤษที่ตั้งอยู่ใกล้ชิคากายะ ภายในขายแฮมเบิร์กอร่อยเหาะซึ่งเป็นอาหารที่ดัดแปลงมาจากเยอรมนี

ใครจะไปคิดว่าเจ้าโคมไฟแห่งนี้ที่ดูเป็นการผสมผสานสไตล์ฝรั่งตะวันตกสอดแทรกกับความเป็นญี่ปุ่น จะจุดประกายความสงสัยใคร่รู้ในตัวผมจนนำมาสู่เรื่องราวในบทนี้ บทที่จะเล่าถึงพัฒนาการของเมืองญี่ปุ่นว่ามีมรดกตกทอดทางประวัติศาสตร์ที่มาจากกระบวนการปรับเปลี่ยนให้เป็นตะวันตก หรือ “เวสเทิร์นไนเซชัน” (Westernization) อยู่ไม่น้อย

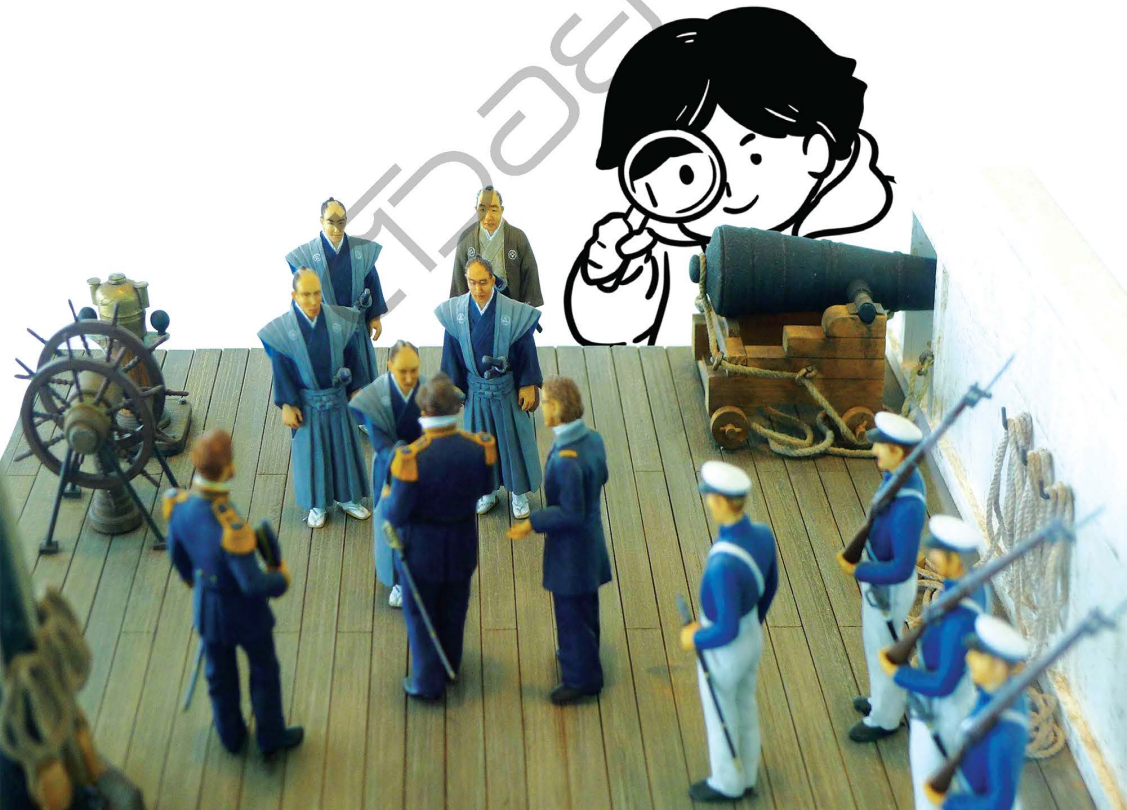
เวสเทิร์นไนเซชัน

เมื่อพูดถึงจุดเริ่มต้นของความเป็นตะวันตกที่เริ่มเข้ามาอยู่ในสารบบของญี่ปุ่น หลายคนอาจจะคุ้นหูประวัติศาสตร์ของเรื่องราวนี้มาบ้าง...

ผมจะขอพาผู้อ่านย้อนกลับไปในช่วงที่นโยบายปิดประเทศตัดขาดตัวเองจากชาวโลกของญี่ปุ่น หรือที่มีชื่อว่า “นโยบายซาโกกุ” (Sakoku Policy) ซึ่งดำเนินมาอย่างยาวนานเป็นร้อยปีได้สิ้นสุดลงเมื่อวันหนึ่ง “ผู้เงื้อมมือดำ” นำโดยพลเรือจัตวา แมทธิว เพอร์รี (Matthew

Perry) จากกองทัพเรือสหรัฐอเมริกา ได้แล่นมาเยือนอ่าวเอโดะในปี 1853 ด้วยเทคโนโลยีและแสนยานุภาพทางการทหารอันเหนือชั้นกว่าที่ประจักษ์ต่อสายตา นำมาสู่การยอมเซ็น “สนธิสัญญาคานากาวะ” (Treaty of Kanagawa) ในปี 1854 เป็นเหตุให้ญี่ปุ่นต้องยอมเปิดประเทศ แล้วค้าขายกับสหรัฐอเมริกาและชาติตะวันตกอย่างไม่เป็นธรรมในเวลาต่อมา

สนธิสัญญาที่ไม่แฟร์ลักษณะนี้ ถือเป็นของ “เบา” กว่าได้ เพราะถ้ารุนแรงไปอีกขั้น จะเป็นการถูกล่าอาณานิคมจนญี่ปุ่นต้องตกเป็นเมืองขึ้น!

เพื่อให้เห็นภาพชัดขึ้นอีกนิด ชาตินิยมอำนาจตะวันตกไม่ได้เห็นสัญญากับญี่ปุ่นประเทศเดียวเท่านั้น แต่ยังกระทำกับชาติอื่นๆ ที่อ่อนแอกว่าในทางการเมือง เช่น สนธิสัญญาเบาว์ริง (ไทย-อังกฤษ) และสนธิสัญญานานกิง (จีน-อังกฤษ)

นี่คือจุดเปลี่ยนของประวัติศาสตร์นับจากนั้น เป็นการขีดเส้นแบ่งระหว่างยุคเก่ากับยุคโมเดิร์น นับเป็นจุดเริ่มต้นของการ “เวสเทิร์นไนซ์” (Westernize) ที่ปรับเปลี่ยนญี่ปุ่นให้กลายเป็นตะวันตกอย่างเป็นทางการ

ทำไมต้องเวสเทิร์นไนซ์?

ในยุคล่าอาณานิคมจากตะวันตก ชนชั้นนำของญี่ปุ่นในสมัยนั้นมีทางเลือกไม่มากนัก พวกเขาอาจเลือกปฏิเสธความจริงอันขมขื่นและทู่ซี้ทำตามแบบของตัวเองต่อไป หรืออีกทางคือยอมปรับตัวขนานใหญ่ โดยเริ่มจากยอมรับก่อนว่าตัวเองห่วยกว่า อ่อนแอกว่า ด้อยความรู้กว่า

ดูเหมือนว่าหนทางเดียวที่จะเอาตัวรอดได้ในระยะยาวและมีศักดิ์ศรีคือ เร่งพัฒนาตัวเองให้เทียบชั้นชาติตะวันตก เพราะถ้าหากประเทศเจริญมากพอ มีขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่ หรือมีเทคโนโลยีที่เพียบพร้อม ญี่ปุ่นก็จะได้อำนาจต่อรองในการยกเลิกสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรมนั้นเสีย

จากเหตุการณ์ในครั้งนั้น ถึงกับเกิดคำว่า “เซโยคะ” (西洋化: Seiyōka) ที่แปลตรงตัวก็คือ “การปรับเปลี่ยนให้เป็นตะวันตก” ซึ่งตรงกับคำว่า “เวสเทิร์นไนเซชัน” นั่นเอง เราจึงอาจมองได้ว่าเป็นยุคไล่กวตของญี่ปุ่นที่จะตามชาติตะวันตกให้ทัน เป็นทศวรรษแห่งการไล่กวตฝรั่ง (ก่อนจะกลับมา “ไล่หวด” ในศตวรรษหน้า) อย่างแท้จริง การเวสเทิร์นไนเซชันได้พลิกโฉมสภาพเมืองญี่ปุ่นไปตลอดกาล

เวสเทิร์นไนเซชันอย่างไรบ้าง?

เมื่อระบบโชกุนสิ้นสุดลง ญี่ปุ่นเข้าสู่ยุคที่เรียกว่า “ยุคปฏิรูปเมจิ” ในยุคสมัยนี้การเวสเทิร์นไนเซชันเป็นคาแรคเตอร์ที่แยกขาดจากกันไม่ออก กับยุคปฏิรูปเมจิของญี่ปุ่นที่กินเวลาระหว่างปี 1868-1912 (รวม 45 ปี)

เริ่มแรก ในช่วงระหว่างปี 1871-1873 รัฐบาลเมจิส่งปอนเซอร์ส่งคณะทูตเดินทางไป “ดูงาน” ที่ยุโรปและสหรัฐอเมริกาซึ่งเจริญรุดหน้ากว่ามาก การเดินทางครั้งประวัติศาสตร์ที่มีอนาคตประเทศเป็นเดิมพันนี้มีชื่อว่า “ภารกิจอิwakura” (Iwakura Mission) ซึ่งมาจากชื่อของอิwakura โทโมมิ (Iwakura Tomomi) หัวหน้าทีมผู้นำการเดินทาง

เป้าหมายแรกของคณะทูตคือตั้งใจไปเจรจากยกเลิกสนธิสัญญาที่ทำกับสหรัฐอเมริกา แต่ปรากฏว่าประสบความล้มเหลว ทว่าก็ยังมีความหมายต่อมานั่นคือ การไปดูงานด้านวิทยาศาสตร์ สังคม การเมือง การศึกษา ระบบเศรษฐกิจ ระบบกฎหมาย ระบบธนาคาร เทคโนโลยี

โรงงานอุตสาหกรรม วัฒนธรรมอาหาร การออกแบบสร้างเมือง... เรียกได้ว่าเรียนรู้อารยธรรมตะวันตกโดยรวมเลยก็ว่าได้ เพื่อนำองค์ความรู้เหล่านั้นกลับมาพัฒนาประเทศโดยด่วน

บุคลากรที่ร่วมเดินทางไปมีประมาณ 150 คน ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ระดับสูงในภาครัฐ ชนชั้นนำ และในจำนวนนี้ยังมีนักเรียน นักศึกษาระดับหัวกะทิในสาขาวิชาต่างๆ กว่า 50 คนรวมอยู่ด้วย

การพัฒนาตัวเองให้เทียบชั้นชาติตะวันตกจะเปลี่ยนแค่ผิวเผินไม่ได้ แต่ต้องเปลี่ยนมาจากข้างในตรงที่ความรู้ความสามารถของคนผ่านการจ้างฝรั่งมาช่วยนำเข้้องค์ความรู้เพื่ออุปเกรดความคิด โดยในช่วงระหว่างปี 1868-1890 มีผู้เชี่ยวชาญและศาสตราจารย์ชาวตะวันตกกว่า 3,000 คนถูกเชิญให้เข้ามาสอนและเป็นที่ปรึกษาในสายงานต่างๆ นอกจากนี้หนังสือฝรั่งหลากหลายภาษาในหลายสาขาความรู้จำนวนมากได้ถูกแปลมาเป็นภาษาญี่ปุ่น ในยุคนั้นที่น้อยคนจะเดินทางไปเรียนต่อหรือเปิดหูเปิดตาให้กับต่างประเทศได้นั้น องค์ความรู้ผ่านหนังสือแปลเหล่านี้แหละที่เป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาคนहु่มากได้

ช่วงเวลาเดียวกันนี้เอง ยังเกิดคำศัพท์แห่งยุคสมัยที่เรียกว่า “วะคง-โยไซ” (和魂洋才: Wakon-Yosai) หรือ “จิตวิญญาณแบบญี่ปุ่น-เทคโนโลยีแบบตะวันตก” (Japanese Spirit-Western Technology) เป็นการพยายามพัฒนาเทคโนโลยีให้ทัดเทียมชาติตะวันตกที่เจริญแล้ว แต่ยังคงรักษาคาแรกเตอร์ความเป็นคนญี่ปุ่นไว้นั่นเอง

Likable Japan เมืองที่ใช่ ยังไงก็ชอบ • ปริพันธ์ น้าพสนันติ

พิมพ์ครั้งแรก : มีนาคม 2568

ราคา 330 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
ปริพันธ์ น้าพสนันติ. Likable Japan เมืองที่ใช่ ยังไงก็ชอบ.

กรุงเทพฯ : มติชน, 2568. 256 หน้า.
1. ผังเมือง -- ญี่ปุ่น. 2. ที่อยู่อาศัย -- ญี่ปุ่น.
I. ชื่อเรื่อง.

383.5

ISBN 978-974-02-1935-4

ที่ปรึกษาสำนักพิมพ์ : อารักษ์ คคนาท, สุพจน์ แจ่มเื้อ, รุจิรัตน์ ทิมวัฒน์
ผู้อำนวยการสำนักพิมพ์ : มณฑล ประภากรเกียรติ
รองผู้จัดการสำนักพิมพ์ : ประภาพร ประเสริฐโสภณ, ทักษิณา ชิงโมกข์
บรรณาธิการอาวุโส : สุภชัย สุชาติสุธารม
บรรณาธิการบริหาร : ปกรณ์เกียรติ ดีโรจนานิช
หัวหน้ากองบรรณาธิการ : อีรพล บัวกระโทก
บรรณาธิการเล่ม : วุฒิพงษ์ เต็มมาลัย • พิสูจน์อักษร : นพพร พวงพิกุล
ออกแบบปก-ศิลปกรรม : ชนาพร บุญจาทิสวัสดิ์ • ภาพประกอบ : นันทวัฒน์ ศรีวุฒิ
ประชาสัมพันธ์และการตลาด : วิชราพิชญ์ เวชสุริยะกุล, ณัฏฐา เขียววอล

จัดทำโดย : บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) 12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ 1 เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 1235

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มติชน 12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ 1 เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 2000, 2108

จัดจำหน่ายโดย : บริษัทงานดี จำกัด (ในเครือมติชน) 12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ 1
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 3350-3360

Matichon Publishing House a division of Matichon Public Co., Ltd.

12 Tetsabannaruean Rd., Pracharivate 1, Chatuchak, Bangkok 10900 Thailand

f matichonbook @matichonbook

@matichonbook @matichonbooks matichonbook

ในกรณีที่หนังสือมีข้อผิดพลาดจากการพิมพ์ เช่น หน้าขาดหาย หน้าซ้ำ หน้าสลับ เข้าเล่มกลับหัว
กรุณาติดต่อมาที่ email: matichonbook.sales@gmail.com หรือ inbox matichonbook เพื่อขอเปลี่ยนเล่มใหม่

สั่งซื้อหนังสือจำนวนมากในราคาพิเศษ ติดต่อที่ บริษัทงานดี จำกัด โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 3353

MATCHON PREMIUM PRINT ฝ่าย MATCHON PREMIUM PRINT : บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) รับผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ทุกประเภท
โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 2419, 2424 email: print.matichon@gmail.com Matchon Premium Print

“หนังสือเล่มนี้จะทำให้คนที่เดินทางไปญี่ปุ่น มองเห็นเมืองได้ลึกซึ้ง เห็นความเชื่อมโยงมากขึ้น ส่วนใครที่ทำงานด้านการพัฒนาเมือง ทั้งรัฐบาลและเอกชน น่าจะได้อ่านคัมภีร์การสร้างเมือง ที่เข้าใจง่ายที่สุดและเห็นภาพที่สุดเล่มหนึ่งเลยก็ด้วย”

คำนิยม ดร. กฤตินี เพ็ชรทรัพย์
(เกตุวดี Marumura)

เติมเต็มเรื่องราวเมืองของญี่ปุ่นในหนังสือเล่มที่ 3 ของซีรีส์ ผ่านมุมมองของ “โบ๊ท” ประพนธ์ นำพบสันตินักเล่าเรื่องผู้หลงใหลในเสน่ห์และกลิ่นอายเมืองแห่งแดนอาทิตย์อุทัย พร้อมพาผู้อ่านกลับไปสำรวจเบื้องหลังการออกแบบพัฒนาเมืองอย่างใส่ใจ และเบื้องลึกของรายละเอียดต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในแทบทุกมุมเมือง

- ท่องประวัติศาสตร์ “ความฝรั่ง” ในยุคแห่งการปฏิรูปประเทศ
- ย้อนรอยพัฒนาการโกลุภกัณท์ที่ปฏิวัติโลกแห่งการเข้าห้องน้ำ
- สอดสายรายการ เพื่อมองหาความใส่ใจของเพื่อนร่วมเมือง

แล้วคุณจะเข้าใจว่า ทำไมญี่ปุ่นจึงกลายเป็นหนึ่งในเมืองต้นแบบที่แสนน่าสนใจ เป็นเมืองที่ใช่! ในแบบใครๆ ก็ชอบ

